

NATIONAL DRUG POLICY
OF
THE TRANSITIONAL GOVERNMENT OF
ETHIOPIA

Nov. 1993

ማውጫ

CONTENT

	ገጽ
	Page
1. መግቢያ	1
2. የፖሊሲው ዓላማ	5
3. አጠቃላይ ፖሊሲ	6
4. አጠቃላይ ሥልጣኖች	8
5. INTRODUCTION	18
6. OBJECTIVES OF THE POLICY	22
7. GENERAL POLICY	23
8. GENERAL STRATEGIES	25

የኢትዮጵያ ሽግግር መንግሥት ብሔራዊ የመድኃኒት ፖሊሲ

መግቢያ

በአሁኑ ወቅት ኢትዮጵያ በኢኮኖሚ ዕድገትና በሕዝብ የኑሮ ደረጃ በዓለም በጣም ዝቅተኛ ናቸው ተብለው ከሚታወቁት ሀገሮች አንዷ ናት። ለዚህ ሁኔታ መሠረታዊው ምክንያት ለዘመናት በሀገሪቱ ሠፍኖ የነበረው ጊላቀር ሥርዓት ሲሆን፣ ባለፉት ዓመታት ተከስተው የነበሩት ሰው ሰራሽና የተፈጥሮ አደጋዎች ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል። በጤናና በመድኃኒት ዘርፉ የሚታዩትም አበይት ችግሮች የነዚህ ጥምር ውጤት ነፀብራቅ ናቸው።

የመድኃኒት ዘርፉ አደረጃጀት፣ አመራርና የአገልግሎት ሥርዓት ሲመረመር ጎልተው የሚታዩት አጠቃላይ ድክመቶች ከሰፊው ሕዝብ ፍላጎትና እቅም ጋር ያለመገናዘብና ለመስኩ ሊውል የሚችለውን ውስን ሃብት አግባብ ባለው፣ በተቀላጠፊና ውጤታማ በሆነ መንገድ አለመጠቀም ናቸው።

በዘውድ አገዛዝ ዘመን ለመዘርጋት ከተሞከረው የጤና አገልግሎት አኳያ የግሉን ዘርፍ ያሳተፈ የመድኃኒት አቅርቦትና አገልግሎት ተዘርግቶ ነበር። ይህንንም ሥርዓት ለማስተዳደር አንዳንድ ሕጎችና ደንቦች በተበታተነ መልክ ወጥተዋል። በዘመኑ እነዚህን ሕጎችና ደንቦች በተግባር ከማዋል ችግር በተጨማሪ፣ መስኩ ካስመዘገባቸው መጎልበትና መዳበር እንዲሁም ሀገሪቱ ካሳየችው መጠነኛ ዘመናዊነት ጋር ሕጎቹ በየጊዜው እየተሻሻሉ ባለመምጣታቸው ከወቅቱ ሁኔታ ጋር በሚፈለገው ደረጃ ሊጣጣሙ አልቻሉም።

ደርግ የመንግሥት ሥልጣንን ከያዘ በኋላ “የመሠረተ ጤና ክብካቤ ሥልት” የሃገሪቱ የጤና አገልግሎት የሚመራበት መመሪያ ሆኖ እንዲሠራበት ቢደረግም በዚህ ሥልት ከተጠቀሰው የመድኃኒት ጉዳይና በ1977 በተነደፈው የ10 ዓመት ፕሮግራም ውስጥ ከተጠቆሙ ነጥቦች ሌላ መድኃኒት ነክ ፖሊሲ፣ ሕግ ወይም ደንብ አልወጣም። በወቅቱ የተደረገ እንቅስቃሴ ቢኖር በመድኃኒት ዘርፍ የግል ባለሀብቶችን ተሳትፎ በማዳከም የመንግሥትን ድርሻ ለማጎልበት የተደረገው ጥረት ነው። በሌላ በኩል ከፍተኛውን የመንግሥት ትኩረት የሰጠው ጦርነት ስለነበር ለሕዝብ የሚቀርበው መድኃኒት በዓይነትና በመጠን እየቀነሰ በመምጣቱ ከሌሎች የተፈጥሮ ችግሮች ጋር እየተዳመረ የጤና ችግሩን እንዲባባስ አድርጎታል።

ሰፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ የሚያጋጥሙትን የጤና ችግሮች ለመከላከልም ሆነ ለማከም ባለብዛኛው የሚጠቀመው በሀገረሰብ መድኃኒቶች መሆኑ እየታወቀ የሀገረሰብ መድኃኒቶች ደህንነታቸውና ፈዋሽነታቸው በጥናት እየተረጋገጠ በስፋት ሥራ ላይ የሚውልበት መንገድ ለመፈለግ የተደረገው ጥረት በጣም አነስተኛ ነው። የነበረውም አነስተኛ የምርምር አቅም በመድኃኒት ዘርፍ የሚታዩትን ተጨባጭ ችግሮች በመፍታት፣ በተለይም ኅብረተሰቡ በስፋት የሚጠቀምባቸው የሀገረሰብ መድኃኒቶች ደህንነትና ፈዋሽነት በማረጋገጥ ላይ ያተኮረ አልነበረም።

በአቅርቦት ረገድ በሀገር ውስጥ ዘመናዊ መድኃኒትን የማምረት አቅም እንዲጎለብት የተደረገው ጥረት አነስተኛ ነው። ከውጭ ሀገር ተገዝተው የሚመጡትም መድኃኒቶች አገዛዝና ክፍፍል የተዛባና ፍትሃዊነት የጎደለው በመሆኑ አብዛኛው የገጠር ሕዝብ በዘመናዊ መድኃኒት የመጠቀም ዕድል አላገኘም። ከዚህም በተጨማሪ የመድኃኒትን አስተዳደርና ቁጥጥር ሥርዓት በተጠናከረ መልኩ ተግባራዊ አለመሆኑ በክምችት አያያዝና በሥርጭት ሂደት ከፍተኛ ብክነት ታይቷል። የመድኃኒት ደህንነት፣ ፈዋሽነትና ጥራት ለማረጋገጥ ያለው አስተዳደራዊና ቴክኒካዊ አቅም ዝቅተኛ ከመሆኑም በላይ በናርኮቲክስና በሳይኮትሮፒክ መድኃኒቶችና መርዞች የሚደረገው ቁጥጥር የተዳከመ ነው።

የመድኃኒት አገልግሎት ከጎበኛተሰቡ ሁኔታ፣ ሥነልቦናዊ ዝግጅትና አቅም ጋር የተገናዘበ መሆን ሲገባው የመድኃኒት አስተዛዘዝ፣ መድኃኒት ለሕሙማን የማይል ተግባር፣ የፍጆታ መረጃ አሰባሰብና አቅርቦት፣ እንዲሁም የመድኃኒት መረጃ አቀራረብና የማስተዋወቅ ተግባር የተዛባ ስለሆነ ሕሙማን መድኃኒትን እራሳቸው የሚያዙበትና የሚጠቀሙበት ሁኔታ የገነነበትና ተጠቃሚውን ለጉዳት የሚያጋልጥ እየሆነ መጥቷል።

በጤና አገልግሎት ተቋሞች ውስጥ የሚገኙት መሣሪያዎች በአንድ በኩል የአገልግሎት ጊዜያቸውን ጨርሰው የወላለቁ፣ ከምርት ገበያ የተገለሉና ለጥገናም ሆነ ለተከላ ችግር የፈጠሩ ሲሆኑ በሌላ በኩል ደግሞ በየደረጃው ካለው የቴክኖሎጂ ሁኔታ የአመራርና የሥራ አፈጻጸም ብቃትና ጥራት ዝቅተኛነት ጋር በመዳመር የአያያዝና የአጠቃቀም ችግር ተፈጥሯል።

ከዚህ ሁኔታም በመነሳት ኢትዮጵያ የምትመራበትን የሽግግር ወቅት ቻርተርና በዚህ ቻርተር መሠረት የወጣውን የኢኮኖሚ ፖሊሲ ተመርኩዞ የወጣው የጤና ፖሊሲ አካል የሆነና የመድኃኒትን ልዩ ልዩ ገጽታዎች ፈር ለማስያዝ የሚያስችል የመድኃኒት ፖሊሲ ማውጣት መሠረታዊና ቅድሚያ የሚሰጠው ተግባር ነው።

የኢትዮጵያ ሽግግር መንግሥት፤

- 1 ጤና ለሕዝብ የተደላደለ ሕይወትና ምርታማነት መሠረት መሆኑንና፣ መድኃኒትም በጤና አገልግሎት ውስጥ ያለው ድርሻ በመገንዘብ፣
- 2 የመድኃኒት አገልግሎት ለዜጎች በሙሉ ፍትህዊ በሆነ መንገድ መዳረስ እንዳለበት በማመንና፣ ይህንንም በተግባር ለመተርጎም የመድኃኒት አገልግሎት በሁሉም መልኩ ጎበኛተሰቡን የሚያሳትፍ በነፃ ገበያ ኢኮኖሚ ሥርዓት ላይ የተመሠረተና፣ ሳይማከል በየክልል አስተዳደር ሊዘረጋ እንደሚገባው በማመን፣

- 3 ሀገሪቱ ካላት አነስተኛ አቅም ለመድኃኒት የምታውለው ወጭ ከፍተኛ መሆኑን በመመልከት፤
- 4 አብዛኛው መድኃኒት ከውጭ ሀገር ስለሚመጣ ሊኖር የሚችለውን አዎንታዊና አሉታዊ ገጽታ ከግምት ውስጥ በማስገባት በሕዝብ ጤና ላይ ጉዳት እንዳይደርስ የተጠናከረ የመድኃኒት አስተዳደርና ቁጥጥር አስፈላጊነት በማጤን፤
- 5 የመድኃኒት ፖሊሲ ባለመኖሩ በመድኃኒት ማምረት፣ ማስመጣት፣ ማከፋፈልና አጠቃቀም፣ ሥራ ዘርፍና እንዲሁም በሀገረሰብ መድኃኒት አጠቃቀም ላይ ያሳደረውን ተጽዕኖ በመገንዘብ፤

የአብዛኛውን ኅብረተሰብ ጥቅም የሚጠብቅ፣ ራስን በራስ መርዳት ላይ ያተኮረ፣ ለዚህም ተግባር የሚያስፈልጉትን የእንቅስቃሴ፣ የመዋቅር፣ የተሳትፎና የቁጥጥር ሥርዓት የሚጠቁም የመድኃኒት ፖሊሲ አውጥቷል።

በዚህ ፖሊሲ መድኃኒት ማለት፤

የሰውንና የእንሰላትን ጤና ለመጠበቅ (ለመመርመር፣ ለማከም ወይም በሽታን ለማስታገስ ወይም ለመከላከል) የሚያገለግል ማንኛውም ንጥረ ነገር ወይም የንጥረ ነገሮች ውህድ ወይም የሕክምና መሣሪያዎችና የሕክምና መገልገያዎች ሊሆን፣ መርዞችን ናርኮቲክና ሃይኮትሮፒክ ዝግጅቶችን፣ ኬሚካሎችን፣ ደምና የደም ተዋጽኦዎችን፣ ቫክሲኖችን፣ ሴራዎችን፣ ጨረር አፍላቂ መድኃኒቶችን፣ መድኃኒትነክ ኮስሞቲኮችንና የሳኒታሪ ዝግጅቶችን ይጨምራል።

የፖሊሲው ዓላማ

1. የሀገሪቱን የመሠረታዊ መድኃኒት ፍላጎት ማሟላት፣ ሥርጭትንና አጠቃቀምን ሥርዓት ማስያዝ፣
2. ሕዝቡ ባለው አቅም መድኃኒት ለማግኘት እንዲችል ሁኔታዎችን ማመቻቸት፣
3. የመድኃኒትን ደህንነት፣ ፈዋሽነትና ጥራት ማረጋገጥ፣
4. በሀገር ውስጥ የመድኃኒት ማምረትንና በሂደትም ወደ ውጭ ገበያ የማቅረብ አቅም ማዳበር፣
5. የመድኃኒት ባለሙያዎች ሥልጠና፣ የመድኃኒት ምርምርና ስርጸት ማስፋፋት፣
6. የሀገረሰብ መድኃኒቶች ደህንነታቸውና ፈዋሽነታቸው እየተረጋገጠ ከመደበኛ ጤና አገልግሎት ጋር ተዛምደው ሥራ ላይ የሚውሉበትን መንገድ መቀየስ፣

አጠቃላይ ፖሊሲ

1. የአገሪቱን የጤና ችግሮችና አቅም መሠረት በማድረግ ለጤና አገልግሎት የሚውሉ መድኃኒቶችን ዓይነት መወሰን፤
2. መንግሥት ካለበት የሕዝብ ጤንነት የመጠበቅ ኃላፊነት አኳያ መሠረታዊ መድኃኒቶችን ማቅረብ፤
3. ለሀገረሰብ መድኃኒት አስፈላጊውን ትኩረት በመስጠትና ጠቃሚውን ከጎጂው በጥናትና በምርምር በመለየት ደረጃ በረጅም ጊዜ ከዘመናዊ ሕክምና ጋር የሚገዳኝበትን መንገድ ማመቻቸት፤
4. ከመድኃኒት ምርት ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ያላቸውን ጥሬ ዕቃዎችና ማሽኒያዎች ለማምረት ልዩ ትኩረት ለሚሰጡ የመንግሥትም ሆኑ ለግል ኢንዱስትሪዎች ማትጊያ መስጠት፤
5. መሠረታዊ መድኃኒቶችን ለሚያመርቱና እንዲሁም የምርት ውጤታቸውን በፅንሰ ስም ገበያ ላይ ለሚያውሉ አምራቾች ልዩ ማትጊያ መስጠት፤
6. የግል ባለሀብቶች መድኃኒት በማምረት፣ በማስመጣትና በማከፋፈል ሥራ ላይ እንዲሳተፉ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤
7. አስተማማኝ የሆነ የመድኃኒት አስተዳደርና ቁጥጥር በየደረጃው መዘርጋት፣ በተለይም የመድኃኒትን ደህንነት፣ ፈቃደኝነትና ጥራት፣ ለማረጋገጥ የሚያስችል አቅም መገንባት፤

8. በባለሙያውና በጎብረተሰቡ ዘንድ አግባብ ያለው የመድኃኒት አጠቃቀም እንዲኖር አስፈላጊውን ጥረት ማድረግ፤
9. የሀገሪቱን የጤና ችግር ለመፍታት የተለያዩ ደረጃ ያላቸውን የመድኃኒት ባለሙያዎች እንደአስፈላጊነቱ በጥራት ለማፍራት የሚያስችል ፕሮግራም መዘርጋትና፤ በሥልጠና ያገኙትን ዕውቀት በተግባር የሚያውሉበትንና የሚያዳብሩበትን ሁኔታ ማመቻቸት፤
10. ከሀገሪቱ ችግርና አቅም ጋር የተገናዘበ ምርምር በዘመናዊና በሀገረሰብ መድኃኒቶች ላይ በተቀናጀ መልኩ ማካሄድ፤ ውጤቱም በተግባር እንዲተረጎም ጥረት ማድረግ፤
11. የሀገሪቱን የመድኃኒት ፍላጎት ለማሟላት የሚረዳ ተስማሚ ቴክኖሎጂና ዘመናዊ ዕውቀት ወደ ሀገር ውስጥ ማስገባትና የገቡትንም እንዲዳብሩ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤
12. የናርኮቲክና ሳይኮትሮፒክ መድኃኒቶች ሕገወጥ ምርት፤ ሥርጭትና አጠቃቀም ለመግታት አስፈላጊውን ጥረት ማድረግ፤
13. የሀገር ውስጥ የመድኃኒት ምርትን ለውጭ ገበያ ለማቅረብ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤
14. የመድኃኒቱን ዘርፍ ለማጠናከርና ለማስፋፋት የሚረዱ ብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ ግንኙነቶችን ለማዳበር ጥረት ማድረግ፤ በዚህ ረገድ ሀገሪቱ የገባቸውን ግዴታዎች ለመፈጸም ተገቢውን ትኩረት መስጠት፤

አጠቃላይ ሥልጣን

1. የመድኃኒት ዓይነት ስለመወሰን፤

- 1.1 የአገሪቱን የጤና ችግር፣ የሠለጠነ የሰው ኃይል፣ የገንዘብ አቅምና መሠረተ ልማት በማገናዘብ ደህንነታቸው፣ ፈዋሽነታቸውና ጥራታቸው አስተማማኝ የሆነና ተመጣጣኝ ዋጋ ያላቸው መድኃኒቶች ዓይነት ይወስናል።
- 1.2 በመድኃኒትና በሕክምና ሙያ የላቀ እውቀት ያላቸውን ባለሙያዎች ያካተተ ብሔራዊ የመድኃኒት አማካሪ ኮሚቴ ይቋቋማል። ኮሚቴው ሀገሪቷ የምትጠቀምበትን የመድኃኒቶች ዓይነት ይወስናል፣ የተለያዩ ደረጃ ያላቸውን የመድኃኒት መዘርዘሮችና መጽሐፈ-መድኃኒቶችን ያዘጋጃል። ከብሔራዊ የመድኃኒት መዘርዘር ውጭ የሆኑና ለተወሰኑ በሽታዎች ብቻ የሚያገለግሉ መድኃኒቶች አስፈላጊ ሆነው ሲገኙ ገምግሞ ውሳኔ መስጠትና ተዛማጅነት ያላቸውን ሌሎች ሥራዎች ያከናውናል።

2. አቅርቦት

- 2.2 መንግሥት እንዲሁኔታው በራሱ ብቻ ወይም ከግል ባለሀብቶች ጋር በመሆን መድኃኒት ፋብሪካዎችን ያቋቋማል። የግል ባለሀብቶችም መድኃኒት በማምረት ተግባር እንዲሳተፉ ሁኔታዎች ይመቻቻሉ።
- 2.2 መንግሥት ከመድኃኒት ጋር ቀጥታ ግንኙነት ያላቸውን ጥሬ ዕቃዎችና ማሽኒያ ዕቃዎችን እንዲሁም በመሠረታዊ መድኃኒት መዘርዘር ውስጥ የተጠቃለሉ መድኃኒቶች ለሚያመርቱና ምርቶቻቸውን በፅንሰ ስም ገበያ ላይ ለሚያውሉ ኩባንያዎች አስፈላጊውን ድጋፍ በመስጠት ያበረታታል።

- 2.3 የመድኃኒት ቅመማ (ከምፖውንዲንግ) በሆስፒታሎች፣ በመድኃኒት ቤቶችና በመድኃኒት ቅመማ ላብራቶሪዎች አስፈላጊውን ጥራትና ደረጃ በጠበቀ ሁኔታ በፋርማሲስቶች እንዲካሄድ ይደረጋል።
- 2.4 ከአምራቶችና ከአቅራቢዎች ተጽዕኖ ነፃ የሆነ ድርጅት መንግሥት በማዕከልና በክልል አዋቅሮ የመድኃኒት ግዥንና የማከፋፈሉን ተግባር እንዲከናወን ያደርጋል።
- 2.5 የሀገር ውስጥ የመድኃኒት ግዢና ማከፋፈል ተግባር በየክልሎች በሚቋቋሙት የመድኃኒት ማከፋፈያ አውታሮች ይከናወናል።
- 2.6 የመንግሥት የመድኃኒት አቅራቢ ድርጅት(ቶች) ደህንነታቸው፣ ፈዋሽነታቸውና ጥራታቸው አስተማማኝ የሆነና ዋጋቸው ከሕዝቡ የመግዛት አቅም ጋር ተመጣጣኝ የሆኑ በፅንሰ ስም የሚጠሩ መሠረታዊ መድኃኒቶችን እንዲያቀርቡ ሁኔታዎች ይመቻቹላቸዋል።
- 2.7 በመንግሥት ይሁን በግል አቅራቢዎች የሚከናወን ግዥ አመች ሆኖ በሚገኝ የግዥ ሥልት ይካሄዳል።
- 2.8 መሠረታዊ የሆኑ፣ በፅንሰ ስም የሚጠሩና ተመጣጣኝ ዋጋ ያላቸውን መድኃኒቶች ለሚያቀርቡ የግል አስመጫና አከፋፋዮች በመንግሥት በኩል አስፈላጊው ማትገያ ይሰጣቸዋል።
- 2.9 የውጭ ግዥ የአገር ውስጥ ምርትን በማያዳክምበት ሁኔታ እንዲካሄድ ይደረጋል። ሆኖም የአገር ውስጥ አምራቶች ሞኖፖሊን እንዳይፈጥሩ አስፈላጊው ጥንቃቄ ይወስዳል።

2.10 በዕርዳታም ሆነ ከጤና ፕሮግራሞች ጋር በተያያዘ ሁኔታ የሚመጡ መድኃኒቶች በአገሪቱ ፍላጎት ላይ የተመሠረቱና በአገሪቱ ያለውን የመድኃኒቶች ሕግ የተከተሉ እንዲሆኑ ይደረጋል።

3. ስለክምችት አያያዝና ማከፋፈል

3.1 ለመድኃኒት አያያዝ አመቺ የሆኑና ለየአካባቢው የአየር ጠባይ የሚስማሙ መጋዘኖች ስለሚቋቋሙበት ሁኔታ መለኪያዎች ይወጣሉ። መለኪያዎችን የሚያሟሉ መጋዘኖች በመግቢያ ኬላዎችና በማከፋፈያ አውታሮች መኖራቸው ይረጋገጣል።

3.2 መድኃኒቶችን ከወደብና ከማከፋፈያ አውታሮች ለማንሳት ቅድሚያ ይሰጣል። ወደ ተጠቃሚው በወቅቱ ለማድረስም የተጠናከረ የማንጓዣ አገልግሎት እንዲኖር ያደርጋል።

3.3 የመድኃኒት ብክነትና እጥረት እንዳይደርስ ለመከላከል፣ የመድኃኒት ፍላጎትን ለመተንበይ እንዲቻል በማንኛውም አውታር የተጠናከረ የመድኃኒት ክምችት ቁጥጥር፣ ክትትልና የመረጃ ልውውጥ ይካሄዳል።

3.4 የመድኃኒት ክፍፍሉ የሚከናወነው የጤና ድርጅቶችና የመድኃኒት ችርቻሮ ተቋሞች እንደየደረጃቸው እንዲይዙት በሚፈቀድላቸው የመድኃኒት መዘርዘሮች መሠረት ይሆናል።

3.5 በመንግሥት በኩል የሚደረገው ክፍፍል ሲከናወን ቅድሚያ ለመንግሥታዊ ጤና ድርጅቶችና በነዚህ ድርጅቶች ሥር ላሉ ፋርማሲዎች ይሰጣል።

4. የመድኃኒት አስተዳደርና ቁጥጥር

4.1 መድኃኒቶች ገበያ ላይ ከመዋላቸው በፊት ደህንነታቸው፣ ፈዋሽነታቸው፣ ጥራታቸውና ዋጋቸው እንዲሁም ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች በብሔራዊ የመድኃኒት አማካሪ ኮሚቴ እየተገመገሙ እንዲመዘገቡ ይደረጋል።

4.2 መድኃኒቶች አስፈላጊውን መለኪያ አሟልተው ከተመዘገቡ በኋላ ለመመዘገባቸው ማረጋገጫ የምሥክር ወረቀት ይሰጣል። በአገልግሎት ላይ የዋሉ መድኃኒቶችም በየወቅቱ እየተገመገሙ በድጋሚ እንዲመዘገቡ ይደረጋል።

4.3 የመድኃኒቶች የጥራት መመዘኛዎችና ደረጃዎች ይዘጋጃሉ። የጥራት ምርመራ የሚያካሂዱ የመንግሥት ላብራቶሪዎች በማዕከልና በክልል ደረጃ ይቋቋማሉ።

4.4 ከመድኃኒት ማምረቻ ድርጅቶች፣ ከመድኃኒት ማከፋፈያ ቦታዎችና ከመድኃኒት ችርቻሮ ድርጅቶች ... ወዘተ ናሙና እየተወሰደ የጥራት ቁጥጥር ይደረጋል። ችግር የሚታይ ባቸውም መድኃኒቶች ከገበያ ይወገዳሉ።

4.5 የጤና ባለሙያዎችና ሕሙማን መድኃኒቶች ስለሚያሳዩት አዲስ ጎጂ ባህርያትና ጠቀሜታ መረጃ የሚያስተላልፉበት መንገድ ይቀያሣል። አስፈላጊዎቹ መረጃዎችም ከተጠናቀሩና ከተመረመሩ በኋላ ውጤቱ በአገርና በዓለም አቀፍ ደረጃ እንዲታወቅ ይደረጋል።

- 4.6 ፖሊሲውን በተግባር ለመተርጎም የሚወጡትን ሕጎችና ደንቦች ለማስፈጸም የሚችሉ ብቃት ያላቸው ኢንስፔክተሮች ይመደባሉ።
- 4.7 በመድኃኒቶች ላይ ክሊኒካዊ ሙከራ ለማካሄድ የሚያስችሉ ሕጎችና ደንቦች ይወጣሉ፤
- 4.8 የናርኮቲክና ሳይኮትሮፒክ መድኃኒቶች አቅርቦትን፣ አያያዝን፣ ሥርጭትን፣ አጠቃቀምንና አወጋገድን በሚመለከት ሕጎችና ደንቦች ወጥተው በሥራ ላይ ይውላሉ።
- 4.9 በናርኮቲክና በሳይኮትሮፒክ ዓለም አቀፋዊ ስምምነቶች መሠረት የቁጥጥሩን ተግባር በተቀናጀ መልክ ለማካሄድ የተለያዩ መሥሪያ ቤቶች በአባልነት የሚገኙበት ብሔራዊ ኮሚቴ ይቋቋማል።
- 4.10 የጨረር አፍላቂ መድኃኒቶች፣ የመርዞችና ኬሚካሎች ዝርዝር ይወጣሉ። ስለአያያዛቸው፣ ስለስርጭታቸው፣ ስለአጠቃቀማቸው፣ ስለአወጋገዳቸውና ስለጉዳት ካሳ መመሪያ ወጥቶ በሥራ ላይ ይውላል።
- 4.11 የመድኃኒት ባለሙያዎችን የመመዘገብ፣ የመሰየምና የሙያ ፈቃድ የመስጠቱ ተግባር በሚመለከተው አካል እንዲከናወን ይደረጋል።
- 4.12 ማንኛውም የመድኃኒት አምራች፣ አስመጭ፣ ጅምላ አከፋፋይና የችርቻሮ ድርጅት እንዲሁም መድኃኒትነክ ኮስሞቲክ ኢንዱስትሪና የመድኃኒት ጥራት መመርመሪያ ላብራቶሪ ሊቋቋም የሚችለው ከፖሊሲው አስፈፃሚው አካል ፈቃድ ሲያገኝ ብቻ ይሆናል። ሥራውም የሚካሄደው የሙያ ፈቃድ በሚሰጠው የመድኃኒት ባለሙያ የቴክኒክ ኃላፊነት ብቻ ይሆናል።

5. የሰው ኃይል ሥልጠናና አጠቃቀም

- 5.1 በመድኃኒት ሙያ የሚሰጠው መደበኛ ሥልጠና ከሀገሪቱ የጤና ችግሮች ጋር የተገናዘበና በክፍተኛና በመለስተኛ ደረጃ ይሆናል። በመለስተኛ ደረጃ የሠለጠኑ ባለሙያዎች የክፍተኛ ደረጃ ሥልጠና የሚያገኙበት መንገድ ይቀየሳል።

- 5.2 የባዮሜዲካል ቴክኖሎጂ ትምህርትና ሥልጠና በሀገር ውስጥ የሚሰጥበት ሁኔታ ይመቻቻል።

- 5.3 ለመድኃኒት ባለሙያዎች ከመደበኛ ሥልጠና በተጨማሪ የተጠናከረ የተግባር ሥልጠናና ተከታታይ ትምህርት ይሰጣል።

- 5.4 የመድኃኒት ባለሙያዎች ተፈላጊውን ሥልጠና ካጠናቀቁ በኋላ ለጎብረተሰቡ በሙያቸው ክፍተኛ አገልግሎት ሊሰጡ በሚችሉበት መንገድ እንዲሰማሩ ሁኔታዎች ይመቻቻሉ።

- 5.5 አሠልጣኝና ተጠቃሚ ክፍሎች ሥልጠናውንና አጠቃቀሙን በተቀናጀ ሁኔታ እንዲያካሂዱ ይደረጋል።

- 5.6 ባለሙያዎችን ለሥራ የሚያተጋ እንደየሚሠሩበት የሥራ ባህሪ የተለያየ ማበረታቻ እንዲያገኙ ይደረጋል።

6. ስለመድኃኒት መረጃዎችና ማስተዋወቅ

- 6.1 ለባለሙያዎችና ለተጠቃሚው ኅብረተሰብ በሚተላለፉ የመድኃኒት መረጃዎች ይዘትና ስርጭት ላይ ክትትልና ቁጥጥር ይደረጋል።
- 6.2 መድኃኒቶችን በሚመለከት ልዩ ልዩ ወቅታዊና ትክክለኛ መረጃዎችንና የመረጃ ምንጭ ጽሑፎች እየተዘጋጁ ለባለሙያዎች ይሰራጫሉ።
- 6.3 መድኃኒቶችን የማስተዋወቅ ሥራ በመድኃኒት ሙያ በሠለጠኑና በተመዘገቡ ባለሙያዎች እንዲካሄድ ይደረጋል። በመገናኛ ብዙሃን የሚካሄደው የማስተዋወቅ ተግባርም ቁጥጥርና ክትትል ይደረግበታል።
- 6.4 ነፃ የመድኃኒት ናሙናዎች ለሽያጭ እንዳይውሉ ቁጥጥር እየተደረገባቸው ለሚመለከታቸው የጤና ባለሙያዎች ብቻ እንዲከፋፈሉ ይደረጋል።

7. ስለንግድ ወኪሎችና ሃይንሳዊ ቢሮዎች

- 7.1 የሃይንሳዊ መረጃዎችን ስርጭት ለማስፋፋት ይረዳ ዘንድ አምራች ፋብሪካዎች ሃይንሳዊ ቢሮዎችን እንዲያቋቋሙ ይፈቀዳል። ሆኖም ተግባራቸው ተፈላጊውን ፈር እንዲይዝ ለማድረግ የማቋቋሚያና የመቆጣጠሪያ ደንብ ይዘጋጃል። ሥራውም ብቃት ባላቸው የዘርፉ ባለሙያዎች እንዲመራ ይደረጋል።

7.2 የመድኃኒት ፋብሪካዎችንና አቅራቢዎችን ወክሎ ለመሥራት ይፈቀዳል። ሥራውም የፖሊሲ አስፈጻሚው አካል ፈቃድ በሚሰጣቸው የዘርፉ ባለሙያዎች እንዲመራ ይደረጋል። የኮሚሽን ኤጀንሲም ሥራ በዚህ መሠረት ይፈፀማል።

8. የመድኃኒት አጠቃቀም

8.1 በሐኪም ትዕዛዝና ያለሐኪም ትዕዛዝ ለበሽተኞች የሚታደሉ መድኃኒቶች ዝርዝር ይወጣል።

8.2 አንድ ወጥ የመድኃኒት ማዘዣ ቅጽ በአገር አቀፍ ደረጃ ተዘጋጅቶ ሥራ ላይ ይውላል። በአጠቃቀሙም ላይ ቁጥጥር ይካሄዳል።

8.3 የጤና ባለሙያዎች መድኃኒቶችን ለበሽተኞች በሚያዘቡበት ወቅት በፅንሰ ስም ማዘዣ እንዲጸፉ አስፈላጊው ቅስቀሳና ትምህርት ይሰጣል።

8.4 የመድኃኒት እደላ (ዲስፔንሲንግ) ፈቃድ ባላቸው ባለሙያዎች ኃላፊነትና የቅርብ ክትትል እንዲመራ ይደረጋል። ባለሙያዎችና ድርጅቶች የመድኃኒት እደላ መመሪያን እንዲያከብሩ ክትትልና ቁጥጥር ይደረጋል።

8.5 ፋርማሲስቱ በንግድ ስም የታዘዘውን መድኃኒት በፅንሰ ስም በሚጠራው ተክቶ ማደል ይችላል።

8.6 ኅብረተሰቡ ስለመድኃኒቶች አጠቃቀም ትክክለኛ ግንዛቤ እንዲያገኝ ትምህርት፣ ቅስቀሳ፣ ምክር ... ወዘተ በተገኘው መንገድ ሁሉ ይሰጣል።

9. የሀገረሰብ መድኃኒቶች

- 9.1 ዘርፉን በምርምርና ስርፀት ለማጠናከር ትኩረት ይሰጣል። በዘርፉ የሚደረገው ምርምር በቅድሚያ ኅብረተሰቡ በሰፊው ጥቅም ላይ ባዋላቸው የሀገረሰብ መድኃኒቶች ላይ ይሆናል።
- 9.2 የኅብረተሰቡን ጤና ለመጠበቅ የሚያገለግሉና ደህንነታቸውና ፈቃደኝነታቸው የታመነባቸው የሀገረሰብ መድኃኒቶች ጥቅም ላይ የሚውሉበት ሁኔታ ይመቻቻል። የግል ተሳትፎም ይበረታታል።

10. ምርምርና ሥርፀት

- 10.1 የመድኃኒት ሴክተርን ለማጎልበት የሚረዳ ተስማሚ ቴክኖሎጂና እውቀት ወደ ሀገር ውስጥ እንዲገባ ሁኔታዎች ይመቻቻሉ። ለሚያስገቡም በመንግሥት በኩል አስፈላጊው ማበረታቻና እገዛ ይደረጋል።
- 10.2 በመድኃኒት ሴክተሩ የምርምርና ሥርፀት ተግባር የሚዳብርበት ሁኔታ ይመቻቻል። ክንውኑም በመድኃኒት ማምረቻ ፋብሪካዎች፣ በመድኃኒት ቅመማ ላብራቶሪዎች፣ በማሠልጠኛና በምርምር ተቋሞች ... ወዘተ ይሆናል።
- 10.3 የመድኃኒት ምርምርና ሥርፀትን ለማካሄድ የሚያስችል ራሱን የቻለ አንድ የምርምር ማዕከል እንዲቋቋም ይደረጋል።
- 10.4 የመድኃኒት አገልግሎቱን ማለትም የግዥ ሥልጣን፣ የክምችት አያያዝ፣ ሥርጭት፣ አጠቃቀም ... ወዘተ በብቃትና በጥራት በየደረጃው ለማጎልበት የሚረዱ የጥናትና ምርምር ሥራዎች እንዲካሄዱ ይደረጋል።

10.5 ምርምርና ሥርዓት የሙያ ሥነምግባር ጠብቆ እንዲካሄድ ይደረጋል።

10.6 ለመድኃኒት ተመራማሪዎች በምርምራቸው ውጤት ላይ የተመሠረተ ማበረታቻ የሚሰጥበትና የምርምር ውጤቶች ባለቤትነት (ፖተንት) የሚረጋገጥበት ዘዴ ይቀየሳል።

11. የመድኃኒት ዋጋ

ሕዝቡ ባለው አቅም መድኃኒት ለማግኘት እንዲችል ሁኔታዎችን ለማመቻቸት መንግሥት ጥረት ያደርጋል።

12. ብሔራዊ፣ አህጉራዊና ዓለም አቀፋዊ ግንኙነቶች

12.1 ፖሊሲው የሚያቅፋቸውን ዘርፎች ለማጠናከርና ለማስፋፋት የሚረዱ ብሔራዊ፣ አህጉራዊና ዓለም አቀፋዊ ግንኙነቶች ይፈጠራሉ።

12.2 ናርኮቲክና ሳይኮትሮፒክ፣ ጨረር አፍላቂ መድኃኒቶችንና መርዞችን በተመለከተ አገሪቱ የገባቸቸውንና የምትገባቸውን ዓለም አቀፋዊ ግዴታዎች ለመፈፀም ተገቢው ትኩረት ይሰጣል።

13. የፖሊሲው አፈፃፀም

ፖሊሲውን ተግባራዊ ለማድረግ ሕጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ይወጣሉ።

NATIONAL DRUG POLICY OF THE TRANSITIONAL GOVERNMENT OF ETHIOPIA

5. Introduction

Based on economic development and the living standard of its people Ethiopia is considered to be one of the least developed countries. Although the fundamental cause for this is the backward socio-economic system which prevailed for centuries, recent man-made and natural calamities have played a significant role in aggravating the situation. Thus, the major problems which are apparent in the health and pharmaceutical sectors are reflections of the cumulative effects of these state of affairs.

The most prominent and general weaknesses in the sector are that the services do not match to the needs and capabilities of the broad masses and that the limited resources allocated to the sector were not used in an appropriate, efficient and effective manner.

During the Imperial rule, attempts were made to create a health care system that involved the participation of the private sector in the supply and services of drugs. To administer this system some isolated laws and regulations were issued. In addition to the problem encountered in implementing them, the laws and regulations, were not periodically revised or adjusted to the progress made within the sector and the relative modernization which was under way in the country.

Although “A Primary Health Care Strategy” was adopted by the Dergue regime as the country’s health service guide, there was no new drug related policy, law or regulation enacted except the points raised in the strategy and indicated in the Ten Year Perspective Plan drafted in 1985. If at all there was any activity in the Pharmaceutical sector during this era, it took the form of over emphasizing the role of the public at the expense of the private sector. Conversely, the major attention of the regime was directed to the pursuit of war which caused reduction in the availability of drugs, both in variety and quantity, which in conjunction with natural calamities aggravated the health problems.

The masses of the Ethiopian people still rely mainly on traditional drugs to prevent or cure diseases. Yet, there was little effort made to investigate their safety and efficacy so as to encourage their wider application, Even the limited research capacity that existed did not focus on resolving concrete problems in the pharmaceutical sector, particularly on assessing the safety and efficacy of traditional drugs widely used by the community.

Regarding the supply of drugs, the endeavor towards strengthening local production capacity was minimal and Drug importation from abroad and its distribution within was haphazard and unjust that the majority of the rural community hardly had access to modern drugs. Furthermore, the failure to have a

strong system of drugs administration and control has resulted in massive wastage during storage and distribution. Apart from the low administrative and technical capacities to ensure the safety, efficacy and quality of all drugs, the control on narcotics, psychotropic drugs and poisons was particularly weak.

Though it is incumbent that drug services should take into account the, social conditions, psychological make up and financial capacity of the society, the indiscriminate practice that prevailed in drug prescription, dispensing, data collection, dissemination of information and promotion, gave way to the rampant existence of a situation in which patients prescribed and self administered thereby jeopardizing their safety.

Since medical equipments in health institutions are mostly old and obsolete problems of maintenance, handling and use exist aggravated by a low standard of technical, managerial and operational capacity.

Accordingly, the issuance of a drug policy, which is part and parcel of the health policy and in line with the transition period charter and the economic policy of Ethiopia, should be given high priority in order to direct the various features of the sector.

The Transitional Government of Ethiopia:

1. Aware of the importance of health for public welfare and productivity and the role of drugs in health care;
2. Convinced of the need for a just and equitable distribution of pharmaceutical services to all citizens and aware of the fact that to implement this goals pharmaceutical services should ensure the participation of the community based on the principles of a free market economy and in a decentralized manner throughout the regions;
3. Cognizant of the need for a strong drugs administration and regulation to maintain public health and safety, in a situation where most of the drugs are imported with possibilities of both desirable and undesirable effects;
4. Conscious of the need for a strong drugs administration and regulation to maintain public health and safety, in a situation where most of the drugs are imported with possibilities of both desirable and undesirable effects;
5. Aware of the impact of the lack of a drug policy on manufacturing, import, distribution utilization and also in the use of traditional drugs.

Hereby issues the following policy which safeguards the interest of the majority of the people based on the principle of self-reliance. The activities, structures, participation and control system involved in implementing the policy are also indicated.

In this policy, DRUG means any substance or mixture of substances or medical equipments or supplies, used for human and animal health care (i.e. diagnosis, treatment, mitigation or prevention of diseases or symptoms) including poisons, narcotics and psychotropic substances chemicals, blood and blood products, vaccines, sera, radio-active pharmaceuticals, pharmaceutical cosmetics and sanitary products.

6. OBJECTIVES OF THE POLICY

1. To meet the country's demand for essential drugs and to systematize its supply, its supply, distribution and use.
2. To create conducive situations to make the prices of drugs compatible with the people's purchasing power.
3. To ensure the safety, efficacy and quality of drugs.
4. To develop a domestic drug manufacturing capacity and gradual supply to the export market.
5. To expand the training of manpower and drugs research and development.
6. To devise ways and means for the utilization of traditional drugs in the regular health services after ensuring their safety and efficacy.

7. GENERAL POLICY

1. Determine the types of drugs to be used in the health services on the basis of the country's health problems and capability.
2. Provide essential drugs in line with the responsibilities of the government for public health care.
3. Facilitate the gradual integration of traditional drugs with modern medicine by giving due attention to traditional practices and identifying the beneficial and harmful aspects through investigation and research.
4. Offer incentives to public and private industries involved in the production of raw and packing materials directly related to the manufacture of drugs.
5. Give special incentives to manufacturers who manufacture essential drugs and market them in their generic names.
6. Create favourable conditions to encourage private investors to participate in the manufacture, import and distribution of drugs.

7. Establish an effective system of drug administration and control at all levels, especially by developing the capacity to ensure drug safety, efficacy and quality.
8. Make the necessary efforts to establish rational use of drugs among the health professionals and the public at large.
9. Devise a programme for the training of professionals able to contribute to solving the health problems of the country as required and create conditions for the application and development of their skills.
10. Conduct a coordinated research on modern and traditional drugs attuned to the country's problems and capacity and strive for the application of their results.
11. Create favorable conditions for the transfer and further development of appropriate technology and modern know-how that could assist in meeting the drug needs of the country.
12. Create favorable conditions for the export of local products.
13. Make the necessary efforts to deter the illegal manufacturing, distribution and consumption of narcotics and psychotropic drugs.
14. Strengthen National and International relations to help develop and expand the pharmaceutical sector and give due attention to the implementation of international obligations.

8. GENERAL STRATEGIES

1. Selection of Drugs

- 1.1 Based on the country's health problems, trained man-power, financial resources and infrastructure, a National Drug List will be formulated with full consideration of safety, efficacy, quality and cost.
- 1.2 A National Drugs Advisory Committee composed of highly skilled professionals in medicine and pharmacy shall be established. The Committee shall select the drugs to be used in the country; prepare lists of drugs of different categories, formularies and pharmacopoeia; evaluate and decide upon drugs useful for specific diseases which are not included in the National Drug List and perform activities in related fields.

2. Drug Supply

- 2.1 The government shall establish drug manufacturing plants either on its own or in joint venture with private investors. Favourable conditions shall also be created for private investors to participate in the manufacture of drugs on their own,
- 2.2 The government shall provide the necessary support and encouragement to manufacturers directly involved in the production of raw and packing materials for drugs, as well as for those who produce essential drugs and market them in their generic names.
- 2.3 Compounding of drugs in hospitals, pharmacies and drug formulation laboratories shall be carried out by pharmacists and by adhering to the required quality and standards.
- 2.4 The government shall establish an enterprise, which shall be independent of producers and suppliers, to procure and distribute drugs at national and regional levels.
- 2.5 Domestic procurement and distribution of drugs shall be effected through drug distribution networks to be established at regional levels.
- 2.6 Favourable conditions shall be created for government drug procurement enterprise/s so that the public is served with essential and generic drugs which are reliable in terms of their safety, efficacy, quality and are affordable in price.
- 2.7 Both the public and private sectors shall procure drugs through suitable methods of procurement.
- 2.8 The government shall give incentives to private importers and distributors who are engaged in the import and distribution of essential drugs with generic names and at reasonable prices.
- 2.9 Foreign procurement shall be carried out in such a way that it does not weaken local drug manufacturing. On the other hand the necessary precaution will be taken to avoid monopolistic tendencies by local manufacturers.
- 2.10 Imported drugs, secured either in the form of international aid or as part of health related programmes, shall be on the basis of the national need and shall be abided by the pharmaceutical laws of the country.

3. Stock Management and Distribution

- 3.1 Specification for the establishment of storage facilities which are suitable for proper stock management and pertinent to the climatic conditions of the locality shall be issued. The availability of storage facilities which meet the required standards at points of entry and distribution shall be ensured.
- 3.2 The movement of drugs from ports and distribution points shall be given priority and an efficient transport services shall be provided for timely delivery to consumers.
- 3.3 Every distribution network shall be subject to strict drug inventory control, supervision and data exchange in order to forecast drug demands, to prevent wastage and avoid shortage of drugs.
- 3.4 Distribution of drugs shall be carried out in accordance to a standard list of drugs appropriate for the level of the health institution and retail enterprise.
- 3.5 Public health institutions and pharmacies within them shall be given priority by the government owned drug distribution system.

4. Drug Administration and Control

- 4.1 The National Drugs Advisory Committee shall evaluate the safety, efficacy, quality, price and other vital information about drugs and register them before they are marketed.
- 4.2 Registration certificates shall be issued for drugs that meet the required standards. Drugs already on the market shall also be subject to periodic evaluation and registration.
- 4.3 Drug quality standards shall be set. Government operated quality control laboratories will be established both centrally and regionally.
- 4.4 Drug samples for quality control shall be collected from manufacturing plants, distribution outlets, retailers, etc. and substandard products shall be withdrawn from the market.
- 4.5 An appropriate system shall be devised for the collection of new information about the harmful and beneficial effects of drugs from health professionals compiled and analyzed, the findings shall be publicized at national and international level.
- 4.6 Qualified inspectors shall be assigned to enforce laws and regulations issued to implement the policy.
- 4.7 Rules and regulations governing the clinical trial of drugs shall be issued.
- 4.8 Laws and regulations shall be instituted and enforced governing the supply, stock management, distribution, use and disposal of narcotic and psychotropic drugs.

- 4.9 A national committee consisting of different organizations shall be set up to carry out a coordinated control on narcotics and psychotropic drugs on the basis of international conventions.
- 4.10 Lists of radio-active pharmaceuticals, poisons and chemicals shall be issued along with guidelines about their handling, distribution, use, disposal and compensation for damage.
- 4.11 Registration, classification and licensing of professionals in the sector shall be carried out by the appropriate body.
- 4.12 Any drug manufacturing, import, wholesale and retail enterprise, as well as manufacturers of drug related cosmetics and drug quality control laboratories, can only be established under license from the policy enforcing body. The undertaking shall also be operated under the technical responsibility of a licensed professional only.

5. Manpower Training and Utilization

- 5.1 Formal pharmaceutical trainings shall be based on the requirements and health needs of the country. Strategies shall be devised to upgrade professionals who are in service.
- 5.2 Appropriate strategies shall be designed for the local training of biomedical technologists.
- 5.3 Professionals in the sector shall receive on the job training and continuing education.
- 5.4 Conducive situations shall be created so as to engage trained manpower in the best possible service of the public.
- 5.5 Trainers and beneficiary groups shall collaborate and coordinate in the training and utilization of man power.
- 5.5 Various incentives and conducive career structures for professionals shall be instituted in accordance with the characteristics of the job and post.

6. Drug Information and Promotion

- 6.1 The content and distribution of drug information to health professionals and the public shall be subject to monitoring and control.
- 6.2 Current and accurate information and reference materials on drugs shall be produced and distributed to practitioners in the field.
- 6.3 Drug promotion shall be carried out by trained professionals who have appropriate registration. Mass media promotion shall also be monitored and controlled.

6.4 Control shall be exercised to ensure that free medical samples are not offered for sale, but distributed to appropriate health professionals.

7. Trading Agencies and Scientific Bureaus

7.1 Manufacturers shall be allowed to set up scientific bureaus for the purpose of promoting and the dissemination of scientific information about drugs. However, regulations for their establishment and control, shall be instituted to regularize their functions. These functions shall be managed by competent professionals in the field.

7.2 It will be permissible to operate as representative agent of drugs manufacturers and suppliers, however such undertakings must be run by licensed professionals. The same shall apply for commission agencies.

8. Drug Use

8.1 A list shall be prepared to show prescription and non-prescription drugs.

8.2 A standard prescription form to be used all over the country shall be instituted and its usage shall be controlled.

8.3 Health practitioners shall be advised and encouraged to prescribe drugs in their generic names.

8.4 Drug dispensing shall be undertaken and closely monitored by licensed professionals. Licensed professionals and enterprises shall be monitored and controlled to ensure that they comply with the rules of drug dispensing.

8.5 A pharmacist shall have the right to dispense generic drugs as substitutes for prescribed brand names.

8.6 Appropriate education, promotion, counseling, etc. shall be offered in every possible way to raise public awareness about drug use.

9. Traditional Drugs

9.1 Attention shall be given to strengthening the sector through research and development. Research priorities shall be given to those traditional drugs which are in wide use.

- 9.2 Favourable conditions shall be created for the application of traditional drugs ascertained to be safe and effective for treatment. Private participation in the field shall be encouraged.

10. Research and Development

- 10.1 Favourable conditions shall be created for the introduction of appropriate technology and know-how to vitalized the drug sector. The government shall provide appropriate incentives and support to those engaged in such activities.
- 10.2 Appropriate means shall be instituted to strengthen the drug sector through research and development. Research and development activities shall be conducted at drug manufacturing plants, compounding laboratories, training and research institutions, etc.
- 10.3 An independent research center shall be established to carry out drug research and development.
- 10.4 Research and studies shall be undertaken on procurement methods, stock management, distribution, use of drugs, etc. in order to strengthen the pharmaceutical service's quality and competence at all levels.

11. Drug Pricing

The government shall make all efforts to make sure that the public gets drugs which are within its means.

12. National, Regional and International Relations

- 12.1 National, regional and international relations shall be established with the aim of strengthening and expanding the sector.
- 12.2 Due attention shall be given to the implementation of conventions on narcotics, psychotropic drugs, radioactive pharmaceutical and poisons, which the country is signatory to.

13. Policy Enforcement

Relevant laws, regulations and rules shall be instituted to enforce the policy.